

Karta charakterystyki preparatu niebezpiecznego

Data utworzenia: 2010-05-15

<p>1. Identyfikacja preparatu</p> <p>Identyfikacja substancji Nazwa handlowa: Woda amoniakalna techniczna</p> <p>Zastosowanie substancji Przemysł kosmetyczny, gumowy, produkcja barwników oraz półproduktów organicznych i nawozów sztucznych</p> <p>Identyfikacja dystrybutora „AG-AU Duber” ul. B.Głowackiego 2A/1 63-000 Środa Wlkp. Tel./fax (61) 285-47-00 Tel. kom. 0-502 55-44-30; e-mail: duber@agauduber.pl; www.agauduber.pl Telefon alarmowy 0502 55 44 30</p>	
<p>2. Identyfikacja zagrożeń Substancja żrąca, niebezpieczna dla środowiska. Powoduje oparzenia. Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne.</p>	
<p>3. Skład i informacja o składnikach Synonimy: wodny roztwór amoniaku. Nazwa składnika: roztwór amoniaku Numer CAS: 1336-21-6 Wzór chemiczny: $\text{NH}_3 \cdot \text{H}_2\text{O}$ Numer WE: 215-647-6 Numer indeksowy: 007-001-01-2 C, R: 34, 36/37/38</p>	
<p>4. Pierwsza pomoc</p> <p>Po kontakcie z oczami: wyplukać dużą ilością wody przy szeroko rozwartych powiekach przez co najmniej 15 minut, konieczna kontrola u okulisty.</p> <p>Po kontakcie ze skórą: zmyć dużą ilością wody (nie gorącą wodą), nie stosować środków zobojętniających, na oparzone miejsce nałożyć jałowy opatrunek, zdjąć zanieczyszczone ubranie. Niezwłocznie wezwać pomoc lekarską.</p> <p>Po spożyciu: osobie przytomnej podać rozcieńczony roztwór kwasu octowego (100g octu/l wody), sok z cytryny rozpuszczony w wodzie, kwas cytrynowy lub kwas winowy, można również podać mleko. Zapewnić pomoc lekarską.</p> <p>Po narażeniu drogą oddechową: wynieść poszkodowanego z miejsca narażenia, zapewnić bezwzględny spokój w pozycji półleżącej lub siedzącej. Chronić przed utratą ciepła.</p> <p>W przypadku wystąpienia jakichkolwiek niepokojących objawów wezwać natychmiast lekarza lub odwieźć poszkodowanego do szpitala, pokazać kartę charakterystyki, opakowanie produktu lub etykietę.</p>	

5. Postępowanie w przypadku pożaru	
Odpowiednie środki gaśnicze:	proszki gaśnicze, CO ₂ , woda, piany średnie. Nie stosować gaśnic halonowych.
Specjalne zagrożenia:	wydzielający się z roztworu (po ogrzaniu lub zmniejszeniu ciśnienia) amoniak jest gazem palnym i tworzy mieszaniny wybuchowe z powietrzem, tlenem, chlorem, bromem, jodem. Podczas spalania wydzielają się toksyczne gazy, azot, tlenki azotu.
Środki ochrony indywidualnej dla strażaków:	stosować gazoszczelną odzież ochronną i indywidualny aparat izolujący drogi oddechowe.
Inne:	chłodzić sąsiednie pojemniki rozpylając na nie wodę z bezpiecznej odległości, o ile to możliwe, usuwając z obszaru zagrożenia (groźba wybuchu). Tworzące się opary zbijać strumieniem wody. Zagrożony teren zagrodzić w kierunku wiatru. Powiadomić Państwową Straż Pożarną, a w razie konieczności także Policję i Jednostkę Ratownictwa Chemicznego. Nie dopuścić do przedostania się wody po gaszeniu pożaru do gleby oraz wód powierzchniowych i gruntowych.
6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska	
Indywidualne środki ostrożności:	nie dopuszczać osób postronnych i nieupoważnionych. Unikać bezpośredniego kontaktu z produktem oraz wdychania jego par i zapewnić właściwą wentylację lub ochronę dróg oddechowych, stosować odpowiednie środki ochrony indywidualnej (gogle, kombinezon, buty i rękawice ochronne, środki ochrony dróg oddechowych). Zakaz palenia, używania otwartego ognia i narzędzi iskrzących.
Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska:	nie dopuścić do przedostania się produktu do wód, ścieków i gleby.
Metody oczyszczania:	jeżeli to możliwe - zlokalizować miejsce wycieku, – zlikwidować wyciek, uszczelnić; gdy to konieczne uszkodzony zbiornik usunąć; ostrożnie zebrać na sucho przy pomocy substancji absorbującej (piasek, sucha ziemia, uniwersalny materiał chłonny), umieścić we właściwie oznakowanym, zamykanym pojemniku i przekazać do likwidacji. Oczyszczyć skażony teren.
W przypadku dostania się produktu do gleby, wód powierzchniowych, gruntowych lub kanalizacji – powiadomić służby ratownictwa chemicznego i odpowiednie władze. Gdy niemożliwe jest zlikwidowanie wycieku, pozostawić w bezpiecznej odległości od strony nawietrznej i czekać na przybycie ekip ratowniczych	
7. Postępowanie z substancją (preparatem i jej) jego magazynowanie	
Obchodzenie się z substancją:	zapewnić skuteczną wymianę powietrza (wentylacja). Nie opróżniać do kanalizacji. Stosować środki ochrony osobistej. Unikać bezpośredniego kontaktu ze skórą, oczami, natychmiast zdjąć zabrudzone produktem ubranie i obuwie. Nie spożywać posiłków, nie pić napojów oraz nie palić tytoniu podczas pracy z produktem za wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych. Należy myć ręce przed przerwami i po zakończeniu pracy. Załadunek produktu powinien odbywać się w terenie otwartym szczelnych cystern i opakowań (uziemionych) w sposób uniemożliwiający wyciek. Zakaz palenia i używania otwartego ognia. Należy zachować dużą ostrożność przy pracy z produktem, ponieważ jest to ciecz silnie żrąca i trująca.
Magazynowanie:	produkt należy przechowywać w zamkniętych zbiornikach lub opakowaniach wypełnionych do 80%, w chłodnych i suchych pomieszczeniach wyposażonych w sprawną wentylację oraz przeciwwybuchową instalację elektryczną i oświetleniową. Odizolować od silnych utleniaczy i mocnych kwasów. Unikać bezpośredniego nasłonecznienia i innych źródeł ciepła.

8. Kontrola narażenia i środki ochrony indywidualnej

Parametry kontroli (NDS, NDSCh, NDSP) Rozp. z 22.11.02 (Dz.U. 2002 Nr 217, poz. 1833 z późn. zm.)

Amoniak	
NDS	NDSCh
[mg/m ³]	
14	28

Stosować odpowiednią wentylację. Zaleca się wyposażenie miejsca pracy w wodny natrysk do płukania oczu oraz prysznic. Środki ochrony indywidualnej powinny być tak zaprojektowane i wykonane aby wykluczały zagrożenia i inne niedogodności w przewidywanych warunkach użytkowania, chroniące przed chemikaliami.

Rozp. z 21.12.05 (Dz.U. 2005 Nr 259, poz. 2173)

Środki ochrony indywidualnej:

ochrona dróg oddechowych: konieczna, gdy występuje narażenie na wdychanie – maska z pochłaniaczem wielogazowym lub na amoniak Filtr K

ochrona oczu: konieczna – okulary ochronne typu gogle

ochrona rąk: konieczna – rękawice ochronne, chroniące przed chemikaliami, (z kauczuku butylowego – pełen kontakt lub kauczuku nitylowego – rozprysk)

ochrona ciała: konieczna – ubranie ochronne (fartuch bawełniany)

środki ochronne i higieny: natychmiast zmienić zanieczyszczone ubranie. Wymyć ręce i twarz po pracy z tą substancją. Stosować krem ochronno-barierowy do skóry. W żadnym wypadku nie jeść i nie pić na stanowisku pracy.

Gdy stężenie substancji jest ustalone i znane, doboru środków ochrony indywidualnej należy dokonywać z uwzględnieniem stężenia substancji występującego w danym stanowisku pracy, czasu ekspozycji oraz czynności wykonywanych przez pracownika. W sytuacji awaryjnej (jeżeli stężenie substancji na stanowisku pracy nie jest znane) stosować środki ochrony indywidualnej o najwyższej zalecanej klasie ochrony.

Pracodawca jest obowiązany zapewnić, aby stosowane środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze, posiadały właściwości ochronne i użytkowe oraz zapewnić odpowiednie ich pranie, konserwację, naprawę i odkażanie.

Zalecane badania wstępne i okresowe należy przeprowadzić zgodnie z Dz.U. 1996 Nr 69, poz. 332 z późn. zm.

9. Właściwości fizyczne i chemiczne

Stan fizyczny:	ciecz
Kolor:	bezbarwna
ph:	zasadowe
Zapach:	ostry specyficzny
Temperatura	
wrzenia:	38 ⁰ C (25%) 28 ⁰ C (30%)
topnienia:	-55 ⁰ C (25%)
zapłonu:	25 ⁰ C (amoniak bezwodny)
samozapłonu:	630 ⁰ C (amoniak bezwodny)
Palność:	ciecz niepalna
Granica wybuchowości	
dolna:	15% obj. (amoniak bezwodny)
górną:	30,2% obj. (amoniak bezwodny)
Właściwości utleniające:	nie dotyczy
Gęstość w temperaturze 20 ⁰ C (g/cm ³):	0,900 (25%)
Rozpuszczalność	
w wodzie w 20 ⁰ C:	nieograniczona
w rozpuszczalnikach organicznych:	miesza się z acetonem i alkoholem

10. Stabilność i reaktywność

Warunki, których należy unikać: wysoka temperatura, zmiany ciśnienia
 Materiały, których należy unikać: materiały palne, metale, kwasy, substancje redukujące
 Niebezpieczne produkty rozkładu: toksyczne gazy, azot, tlenki azotu

Substancja stabilna w normalnych warunkach stosowania. W opakowaniu otwartym jest nietrwały ze względu na wydzielanie się amoniaku. Reaguje z wszystkimi kwasami. Działa żrąco na glin, cynk, miedź, cynę, srebro i ich stopy. Reaguje z rtęcią, jonami srebra, chlorem, jodem i silnymi utleniaczami stwarzając zagrożenie pożarowe i wybuchowe.

Preparat szczelnie opakowany, chronić od źródeł ognia, zabezpieczyć przed możliwością mechanicznego uszkodzenia. Przechowywać w pozycji pionowej aby uniknąć ewentualnego wycieku w temperaturze pokojowej (+15 do +25°C). Zapewnić właściwą wentylację pomieszczenia.

11. Informacje toksykologiczne

Próg wyczuwalności zapachu: 3 mg/m³. Ostra toksyczność: LD50 (doustnie szczur): 350 mg/kg, LD50 (człowiek): 43 mg/kg, LC50 (wdychanie szczur): 7600 mg/m³/2h; LDLO (szczur): 14200 mg/m³/4h; LDLO (człowiek): 10000 ppm/3h.

Wdychanie amoniaku powoduje podrażnienie błon śluzowych, spojówek oczu i górnych dróg oddechowych, wywołuje ból gardła i chrypkę, może spowodować zapalenie oskrzeli i płuc. Kontakt amoniaku z okiem może powodować uszkodzenie rogówki, martwicę gałki ocznej, częściową lub całkowitą ślepotę. Wykazuje działanie żrące po spożyciu. Działanie miejscowe: oczy – zaczerwienienie, ból, zaćma, jaskra, niewyraźne widzenie, zapalenie spojówek, ciężkie głębokie oparzenia; skóra – zaczerwienienie, poważne oparzenia skóry; wdychanie – uczucie pieczenia w gardle, kaszel, utrudnione oddychanie, skrócony oddech, ból gardła, ból w klatce piersiowej; spożycie – ból brzucha, uczucie pieczenia, kaszel, ból gardła, wymioty; oddziaływanie przewlekłe na człowieka – podrażnienie błon śluzowych górnych dróg oddechowych, oczu i stany zapalne skóry, przewlekłe zapalenie oskrzeli, zmiany w płucach.

12. Informacja ekologiczna

Substancja niebezpieczna dla środowiska, działa bardzo toksycznie na organizmy wodne. Działa szkodliwie ze względu na zmianę pH. Przy ostrożnym posługiwaniu się substancją nie występują problemy ekologiczne.

Ogólnie odnosi się co następuje: Ulega powolnemu rozkładowi abiotycznemu; nie ma skłonności do bioakumulacji. Współczynnik podziału P(o/w): -1,38 (doświadczalnie). Toksyczność dla organizmów wodnych: Ryby: Onchorhynchus mykiss: LC50=0,53 mg/l/96h; Toksyczność daphnia: Daphnia magna EC50=24 mg/l/48h; Bakterie: Photobacterium phosphoreum EC50=2 mg/l/5min

Nie dopuścić do dostania się do wód, ścieków i gleby.

W przypadku dostania się produktu do gleby, wód powierzchniowych, gruntowych lub kanalizacji – powiadomić służby ratownictwa chemicznego i odpowiednie władze.

13. Postępowanie z odpadami

Nie wolno usuwać razem z odpadami komunalnymi. Sklasyfikowano i nadano kod odpadu wg Rozporządzenia w sprawie katalogu odpadów dla:

	kod odpadu	rodzaj odpadu
odpady substancji	16 05 06*	Chemikalia laboratoryjne i analityczne (np. odczynniki chemiczne) zawierające substancje niebezpieczne, w tym mieszaniny chemikaliów laboratoryjnych i analitycznych; *odpad niebezpieczny
	06 02 03*	Wodorotlenek amonowy; *odpad niebezpieczny
odpady opakowań	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury
	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych

Amoniak neutralizuje się przez pochłanianie go w odpowiedniej ilości kwasu siarkowego o stężeniu 10-20% Utylizacją odpadów powinny zająć się wyspecjalizowane firmy. Sposób likwidacji zebranych odpadów należy uzgodnić z właściwym terenowo wydziałem ochrony środowiska.

Ustawa z dnia 27.04.2001 o odpadach (Dz.U. 2007 Nr 39, poz. 251 z późn. zm.)

Ustawa z dnia 11.05.2001 o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz.U. 2001 Nr 63, poz. 638 z późn. zm.)

Rozporządzenie z dnia 27.09.2001 w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2001 Nr 112, poz. 1206)

14. Informacje o transporcie

Numer UN:	2672
Prawidłowa nazwa przewozowa:	amoniak w roztworze wodnym
Numer rozpoznawczy zagrożenia:	80
Transport	
lądowy RID/ADR:	kl.8 grupa pakowania III
morski IMDG/IMO:	kl.8 grupa pakowania III
lotniczy IATA/ICAO:	kl.8 grupa pakowania III
Numer nalepki:	8
Pojazdy samochodowe:	pomarańczowe, odblaskowe tablice ostrzegawcze
Instrukcja pakowania:	P001 IBC03 LP01 R001
Pakowanie razem:	MP 15

15. Informacje dotyczące przepisów prawnych

Symbol i oznaczenie zagrożenia produktu:

C, żrący

R34	Powoduje oparzenia
R36/37/38	Działa drażniąco na oczy, drogi oddechowe i skórę
S1/2	Przechowywać pod zamknięciem i chronić przed dziećmi
S3/7	Przechowywać pojemnik szczelnie zamknięty w chłodnym miejscu
S26	Przy zanieczyszczeniu oczu przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza
S45	Jeżeli poczujesz się niezdrowolub w przypadku awarii skonsultuj się z lekarzem (najlepiej pokaż etykietę)

Przepisy prawne:

- Ustaw z dnia 11.01.2001 o substancjach i preparatach chemicznych (Dz.U. 2001 Nr 11, poz. 84 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3.07.2002 w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego (Dz.U. 2002 Nr 140, poz. 1171 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2.09.2003 w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz.U. 2003 Nr 171, poz. 1666 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra zdrowia z dnia 28.09.2005 w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz.U. 2005 Nr 201, poz. 1674)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 02.09.2003 w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz.U. 2003 Nr 173, poz. 1679 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30.04.2004 w sprawie substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych, których opakowania zaopatruje się w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci i wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (Dz.U. 2004 Nr 128, poz. 1348)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14.03.2003 w sprawie sposobu oznakowania miejsc, rurociągów oraz pojemników i zbiorników służących do przechowywania lub zawierających substancje niebezpieczne lub preparaty niebezpieczne (Dz.U. 2003 Nr 61, poz. 552)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28.07.2003 w sprawie metod przeprowadzania badań właściwości fizykochemicznych, toksyczności i ekotoksyczności substancji i preparatów chemicznych (Dz.U 2003 Nr 232, poz. 2343 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12.01.2005 w sprawie sposobu dokonywania oceny ryzyka dla zdrowia człowieka i dla środowiska stwarzanego przez substancje nowe (Dz.U. 2005 Nr 16, poz. 138)
- Ustawa z dnia 27.04.2001 o odpadach (tekst jedn. Dz.U. 2007 Nr 39, poz. 251 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 11.05.2001 o opakowaniach i materiałach opakowaniowych (Dz.U. 2001 Nr 63, poz. 638 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27.09.2001 w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2001 Nr 112, poz. 1206)
- Obwieszczenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28.08.2003 w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. 2003 Nr 169, poz. 1650)

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 05.07.2004 w sprawie ograniczeń, zakazów lub warunków produkcji, obrotu lub stosowania substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz zawierających je produktów (Dz.U. 2004 Nr 168, poz. 1762 z późn. zm.)
- Oświadczenie Rządowe z dnia 09.10.2003 w sprawie wejścia w życie korekty (Corrigendum 2) do dokumentu ECE/TRANS/160, Vol. I II stanowiącego jednolity tekst Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r., wraz z załącznikami A i B (Dz.U. 2003 Nr 207, poz. 2014)

16. Inne informacje

R34 Powoduje oparzenia
 R36/37/38 Działa drażniąco na oczy, drogi oddechowe i skórę

Powyższe informacje są opracowane w oparciu o bieżący stan wiedzy i dotyczą produktu w postaci, w jakiej jest stosowany. Karta została wykonana na podstawie karty charakterystyki producenta substancji oraz w oparciu o Rozporządzenie w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych. Dane dotyczące produktu przedstawiono w celu uwzględnienia wymogów bezpieczeństwa, a nie zagwarantowania jego szczególnych właściwości. W przypadku, gdy warunki stosowania produktu nie znajdują się pod kontrolą producenta, odpowiedzialność za bezpieczne stosowanie produktu spada na użytkownika.

Pracodawca jest zobowiązany do poinformowania wszystkich pracowników, którzy mają kontakt z produktem o zagrożeniach, środkach ochrony osobistej wyszczególnionych w karcie charakterystyki.

Niniejsza karta stanowi własność firmy „AG-AU Duber” z siedzibą w Środzie Wilkp. i charakteryzuje wyłącznie produkty oznakowane na etykiecie znakiem i nazwą firmy.

Dodatkowe informacje można uzyskać w siedzibie firmy.